

บทที่ 4

โครงสร้างทางการเงิน

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน และการวางแผนกำไร

โดย ผศ.ดร.ชุมพล รอดแจ่ม

บทนำ

- โดยทั่วไปในการประกอบธุรกิจ **กำไร ถือได้ว่าเป็นเป้าหมายหลัก**ที่สำคัญ ถ้าหากธุรกิจมีกำไรและดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ก็ถือได้ว่าเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญในการวัดความสำเร็จของธุรกิจนั้นได้ในระดับหนึ่ง
- แต่การที่ธุรกิจจะมีกำไรได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ อันได้แก่ การกำหนดราคาขายสินค้าหรือบริการ การควบคุมต้นทุนในการผลิตและการขาย และปริมาณยอดขาย
- ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ **ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน จำนวนสินค้าขาย และกำไร** เพื่อให้การบริหารงานเกิด **ประสิทธิภาพสูงสุด** อันจะนำมาซึ่งกำไรในการประกอบธุรกิจ

โครงสร้างทางการเงิน (Financial Structure)

- โครงสร้างทางการเงิน (Financial Structure) หมายถึง วิธีการจัดหาเงินทุนของธุรกิจ การจัดหาเงินทุนของธุรกิจสามารถหาได้จาก 2 แหล่ง คือ แหล่งเงินทุนภายนอก และแหล่งเงินทุนภายใน
- โครงสร้างเงินทุน (Capital Structure) หมายถึง การจัดหาเงินทุนจากแหล่งระยะยาวของธุรกิจทั้งหมด ซึ่งได้แก่ เงินกู้ระยะยาว หุ้นกู้ หุ้นบุริมสิทธิ และส่วนของผู้ถือหุ้นซึ่งไม่รวมหนี้สินระยะสั้น
- สามารถสรุปได้ดังนี้
- โครงสร้างทางการเงิน = หนี้สินหมุนเวียน + โครงสร้างเงินทุน
- โครงสร้างเงินทุน = หนี้สินระยะยาว + ส่วนของผู้ถือหุ้น

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

(Break-Even-Point Analysis)

- **ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost)** หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดจากการผลิต ค่าใช้จ่ายในการบริหาร ค่าใช้จ่ายในการขาย และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่มี**จำนวนคงที่เสมอไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง**จำนวนหน่วยที่ผลิตและขายหรือไม่ก็ตาม ค่าใช้จ่ายคงที่ เช่น ค่าเช่าอาคาร เงินเดือนผู้บริหาร เงินเดือนพนักงานขาย เป็นต้น
- **ต้นทุนผันแปร (Variable Cost)** หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดจากการผลิต เกิดจากการบริหาร เกิดจากการขายและอื่น ๆ ที่มี**จำนวนผันแปรไปตามจำนวนหน่วยที่ผลิตและจำหน่าย** ค่าใช้จ่ายผันแปร เช่น ค่าวัสดุสำนักงาน ค่านายหน้าพนักงานขาย ค่าขนส่ง ค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น

การไฟฟ้านครหลวงเขต ลาดกระบัง ใบแจ้งหนี้ค่าไฟฟ้า

เครื่องวัดฯ เลขที่ รหัสเครื่องวัดฯ โปรดชำระเงินภายในวันที่ จำนวนเงินที่ต้องชำระทั้งสิ้น

[ ] 66-096510-3 01/02/51 3,337.57

เลขที่	วันที่จดทะเบียน	เลขอ่านเครื่องวัดฯ	จำนวนหน่วย	จำนวนเงิน
04396034 3	21/01/51	70471	908	3,337.57

ประวัติการใช้จ่ายที่เดือนหลังเดือน

วันที่	หน่วย	ยอดเงิน	วันที่	หน่วย	ยอดเงิน
21/08/50	172	1661	21/11/50	942	908

เลขที่ใบแจ้งหนี้(9 หลัก)

รหัสเครื่องวัด(9 หลัก)

วันครบกำหนดชำระ:

ยอดเงินตามบิล

การประปานครหลวง ใบแจ้งหนี้ค่านำประปา

ไม่จำเป็นต้องรับเงิน
<http://www.mwa.go.th> E-mail:mwa1125@mwa.co.th
 สาขาลาดพร้าว 0-2934-7572 หรือ

สาขา-เขต ทะเบียนผู้ใช้น้ำ เลขพื้นที่แจ้งหนี้

12-06 44844405 610001-0

วันที่แจ้งหนี้ เวลา

16/01/52 15:11

ชื่อ รหัส

ที่อยู่ 21

032-500 หน่วยที่ใช้

เลขใบมาตรฐาน 3792 12

ค่าน้ำดิบ		1.80
ค่าน้ำประปา	R2	116.40
ค่าบริการรายเดือน		40.00
ภาษีมูลค่าเพิ่ม		11.07
รวมเงินที่ต้องชำระ		169.27

อื่น ๆ น้ำดื่ม

212064484440561000100000016927230152

ชำระ

บาร์โค้ด

23/01/52

บาร์โค้ด

โปรดชำระเงินภายในวันที่ บาร์โค้ด

หากเกินกำหนด อาจถูกระงับการใช้บริการและจะจ่ายใบโทร

หลังจากรับเงินแล้ว กรุณาชำระหนี้คืนให้ทั้งหมด หรือคืนค่าธรรมเนียมการใช้น้ำแล้ว

ท่านสามารถชำระค่าบิลเดือนก่อน เดือน เป็นเงิน บาท

หากท่านชำระเงินดังกล่าวแล้ว ต้องขอออกด้วย ฝปก.1-002

ฝปก.1-005

จุดคุ้มทุน

- จุดคุ้มทุน (Break-Even-Point) หมายถึง จุดที่**รายได้รวม**จากการขายสินค้าหรือบริการของธุรกิจ**เท่ากับต้นทุนรวมพอดี** ซึ่งเป็นจุดที่ธุรกิจจะ**ไม่มีผลกำไรหรือขาดทุน**จากการดำเนินงานนั่นเอง

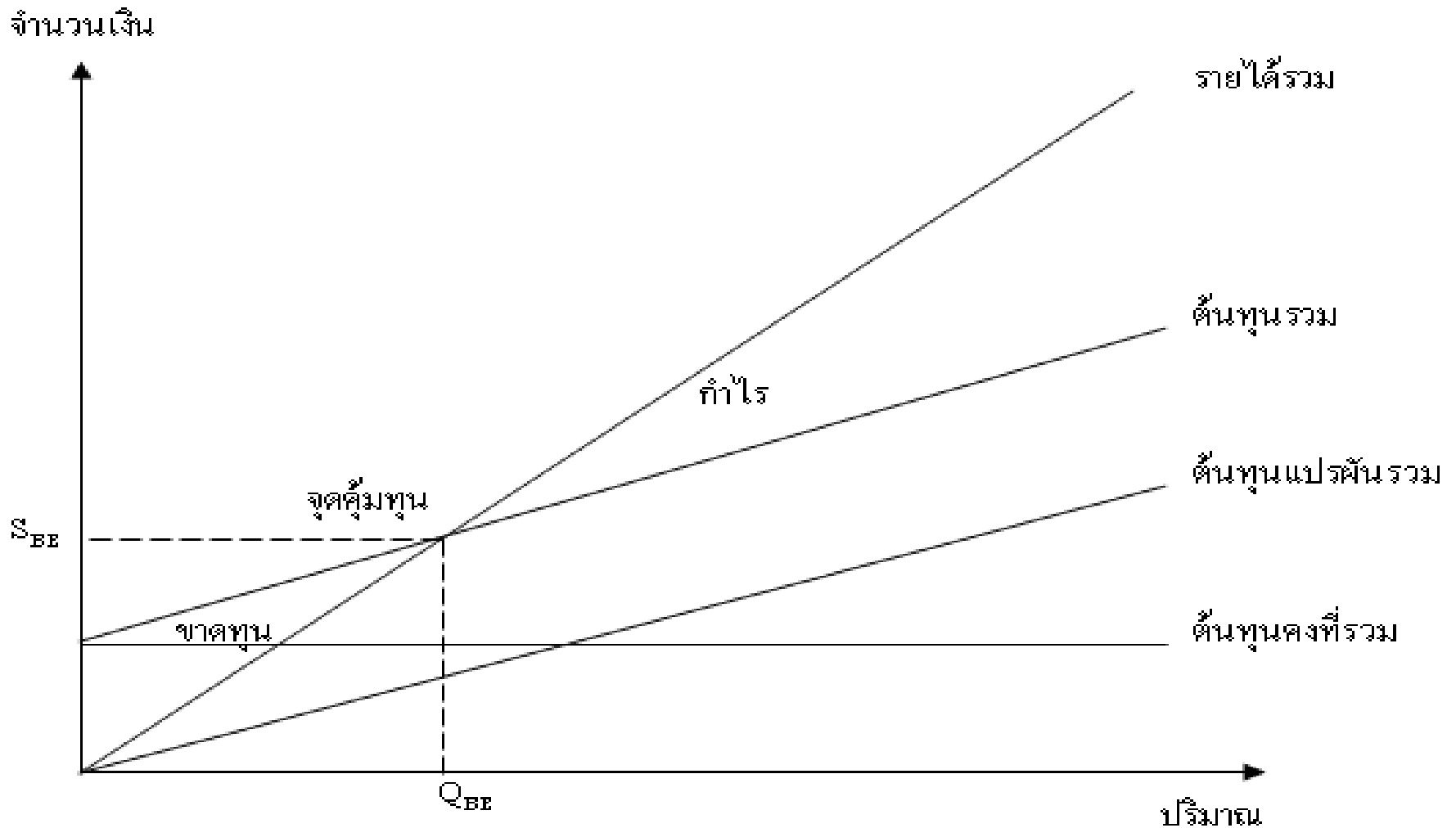

จุดคุ้มทุน ต้องอาศัยปัจจัย

- ราคาขายต่อหน่วย
- ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย
- ต้นทุนคงที่รวม
- จำนวนสินค้าที่ขาย
- จำนวนรวมของสินค้าแต่ละชนิดที่ขาย

การหาจุดคุ้มทุนโดยใช้กราฟ (Graphic Method)

การหาจุดคุ้มทุนโดยการคำนวณ (Algebraic Method)

จุดคุ้มทุน : รายได้รวม = ต้นทุนรวม

$$P \times Q = FC + TV$$

$$P \times Q = FC + (V \times Q)$$

$$(P \times Q) - (V \times Q) = FC$$

$$Q (P - V) = FC$$

$$Q = \frac{FC}{P - V}$$

ตัวอย่างที่ 2 บริษัท ผนเดช จำกัด มีข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและการจำหน่ายดังนี้

ราคาขายสินค้าต่อหน่วย	100.00	บาท
ต้นทุนคงที่รวม	320,000.00	บาท
ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย	60.00	บาท

จากข้อมูลข้างต้น บริษัทจะต้องขายสินค้าให้ได้ปริมาณเท่าใด บริษัทจึงจะคุ้มทุน

$$\begin{aligned} \text{วิธีทำ} \quad FC &= 320,000 \\ P &= 100 \\ V &= 60 \\ \text{จากสูตร} \quad Q &= \frac{FC}{P - V} \\ Q &= \frac{320,000}{100 - 60} \\ Q &= \underline{8,000 \text{ หน่วย}} \end{aligned}$$

ยอดขาย (8,000 x 100)		800,000	บาท
หัก ต้นทุนรวม			
ต้นทุนคงที่รวม	320,000		
ต้นทุนผันแปรรวม (8,000 x 60)	<u>480,000</u>	<u>800,000</u>	บาท
กำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงาน		<u><u>0</u></u>	บาท

มูลค่าการขาย ณ จุดคุ้มทุน

จากสูตร

$$S = \frac{\text{ต้นทุนคงที่รวม}}{1 - \frac{\text{ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย}}{\text{ราคาขายสินค้าต่อหน่วย}}}$$
$$S = \frac{320,000}{1 - \frac{60}{100}}$$
$$= 800,000 \text{ บาท}$$

การวางแผนกำไร (Profit Planning)

$$\text{จำนวนหน่วยขาย} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่รวม} + \text{กำไรก่อนหักภาษี}}{\text{กำไรส่วนเกินต่อหน่วย} \longrightarrow (P - V)}$$

$$\text{หรือ จำนวนหน่วยขาย} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่รวม} + \text{กำไรสุทธิ}}{(1 - \text{อัตราภาษี})}{\text{กำไรส่วนเกินต่อหน่วย} \longrightarrow (P - V)}$$

ตัวอย่างที่ 3 บริษัท สีลาวดี จำกัด มีต้นทุนคงที่รวมปีละ 480,000 บาท ขายสินค้าในราคาหน่วยละ 120 บาท และมีต้นทุนผันแปรต่อหน่วย 70 บาท อยากทราบว่าถ้าบริษัทต้องการกำไรก่อนหักภาษี 90,000 บาท บริษัทต้องขายสินค้าเป็นจำนวนกี่หน่วย?

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร จำนวนหน่วยขาย} &= \frac{\text{ต้นทุนคงที่รวม} + \text{กำไรก่อนหักภาษี}}{\text{กำไรส่วนเกินต่อหน่วย} \longrightarrow (P - V)} \\ \text{จำนวนหน่วยขาย} &= \frac{480,000 + 90,000}{120 - 70} \\ &= \frac{570,000}{50} \\ &= \underline{11,400 \text{ หน่วย}} \end{aligned}$$

ดังนั้น ถ้าบริษัท สีลาวดี จำกัด ต้องการกำไรก่อนหักภาษี 90,000 บาท บริษัทต้องขายสินค้าให้ได้ 11,400 หน่วย

จากตัวอย่างที่ 3 ถ้าบริษัทต้องการกำไรสุทธิ 60,000 บาท โดยที่บริษัทต้องเสียภาษีในอัตรา 20% บริษัทจะต้องขายสินค้าเป็นจำนวนกี่หน่วยจึงจะได้กำไรสุทธิตามที่ต้องการ

$$\begin{aligned}
 \text{จากสูตร จำนวนหน่วยขาย} &= \frac{\text{ต้นทุนคงที่รวม} + \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{(1 - \text{อัตราภาษี})}}{\text{กำไรส่วนเกินต่อหน่วย} \longrightarrow (P - V)} \\
 \text{จำนวนหน่วยขาย} &= \frac{480,000 + \frac{60,000}{(1 - 0.2)}}{(120 - 70)} \\
 &= \frac{480,000 + 75,000}{50} \\
 &= \frac{555,000}{50} \\
 &= 11,100 \text{ หน่วย}
 \end{aligned}$$

ดังนั้นถ้าบริษัท สีลาวดี จำกัด ต้องการกำไรสุทธิ 60,000 บาท (โดยหักภาษี 20%) บริษัทต้องขายสินค้าให้ได้ 11,100 หน่วย

การวิเคราะห์จุดเงินสดคุ้มทุน (Cash Break-Even-Point Analysis)

$$\text{เงินสดคุ้มทุน} = \frac{\text{FC - ต้นทุนคงที่ที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด}}{\text{กำไรส่วนเกินต่อหน่วย}} \longrightarrow (P - V)$$

ตัวอย่างที่ 4 บริษัท ทรัพย์มหาศาล จำกัด ขายสินค้าในราคาหน่วยละ 150 บาท มีต้นทุนคงที่รวมปีละ 550,000 บาท มีค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน 50,000 บาท และมีต้นทุนผันแปรต่อหน่วย 100 บาท อยากทราบว่าจุดเงินสดคุ้มทุนอยู่ที่จำนวนหน่วยขายเท่ากับกี่หน่วย ?

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร} \quad Q &= \frac{FC - G}{P - V} \\ Q &= \frac{550,000 - 50,000}{150 - 100} \\ &= \frac{500,000}{50} \\ &= \underline{10,000 \text{ หน่วย}} \end{aligned}$$

ดังนั้น จะได้จุดเงินสดคุ้มทุน เท่ากับ 10,000 หน่วย

$$\begin{aligned} \text{และ} \quad \text{จุดคุ้มทุน (Q)} &= \frac{FC}{P - V} \\ &= \frac{550,000}{150 - 100} \\ &= \underline{11,000 \text{ หน่วย}} \end{aligned}$$

ดังนั้น จะได้จุดคุ้มทุน เท่ากับ 11,000 หน่วย

ประโยชน์ของการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

(Benefits of Break Even Point Analysis)

- ช่วยในการตัดสินใจให้กับฝ่ายบริหารสำหรับการวางแผนในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ว่า
- ช่วยในการกำหนดราคาสินค้า การวางแผนกำไรและการควบคุมต้นทุนของธุรกิจ
- ช่วยในการบริหารสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อจำกัดของการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

- ราคาขายสินค้าต่อหน่วยจะต้องคงที่เสมอ
- ต้นทุนผันแปรต่อหน่วยจะต้องมีค่าคงที่เสมอ
- ต้นทุนคงที่รวมจะไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการขายแค่ระดับหนึ่งเท่านั้น แต่เมื่อเกินระดับดังกล่าวต้นทุนคงที่รวมก็จะเพิ่มขึ้น

ภาวะผูกพันทางการเงิน (Financial Leverage)

- หมายถึง ภาวะผูกพันทางการเงินจากการใช้เงินทุนจากแหล่งเงินทุนที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายคงที่ ซึ่งได้แก่ หนี้สินและหุ้นบุริมสิทธิ
- รายได้ต่อหุ้น (Earning Per Share : EPS)

$$\text{รายได้ต่อหุ้น (EPS)} = \frac{\text{รายได้ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญ}}$$

$$\text{มูลค่าหุ้นสามัญต่อหุ้น} = \frac{\text{มูลค่าหุ้นสามัญทั้งสิ้น}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญ}}$$

- ตัวอย่างที่ 5 บริษัท เลือกดีมีรางวัล จำกัด มีเงินทุน 8,000,000 บาท เป็นทุนหุ้นสามัญทั้งหมด บริษัทกำลังต้องการเงินทุนเพิ่มเพื่อนำมาขยายกิจการเป็นมูลค่า 2,000,000 บาท ทั้งนี้บริษัทมีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT) 600,000 บาท อัตราภาษี 20% จำนวนหุ้นสามัญ 80,000 หุ้น ดังนั้น ถ้าบริษัทสามารถจัดหาเงินทุนเพิ่มเติมได้ 2,000,000 บาทได้ จะทำให้บริษัทคาดคะเนกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเป็น 900,000 บาท บริษัทควรเลือกทางเลือกใดเพื่อก่อให้เกิดรายได้ต่อหุ้นสูงสุด

	ทางเลือกที่ 1	ทางเลือกที่ 2	ทางเลือกที่ 3
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี	900,000	900,000	900,000
หัก ดอกเบี้ย 7% (I)	-	140,000	-
กำไรก่อนหักภาษี (EBT)	900,000	760,000	900,000
หัก ภาษี 20% (T)	180,000	152,000	180,000
กำไรหลังหักภาษี (EAT)	720,000	608,000	720,000
หัก เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ 5% (D)	-	-	100,000
กำไรส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ (S)	720,000	608,000	620,000
จำนวนผู้ถือหุ้นสามัญที่จำหน่ายแล้ว	100,000	80,000	80,000
กำไรต่อหุ้น (EPS)	7.20	7.60	7.75

การคำนวณมูลค่าหุ้นสามัญใหม่

- ต้องการจัดหาเงิน $\frac{2}{100}$ ล้านบาท
- มูลค่าต่อหุ้น 100 บาท
- ได้จำนวนหุ้นที่ออกใหม่ = 20,000 หุ้น

- หุ้นใหม่ 20,000 หุ้น + หุ้นเดิม 80,000 หุ้น
- รวมจำนวนหุ้น **100,000** หุ้น

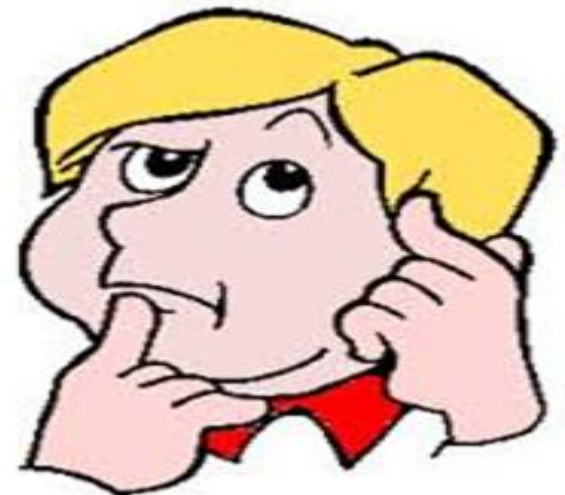

ข้อจำกัดของการใช้รายได้ต่อหุ้น

- การกั้ยืมเงินเมื่อมีการกั้ยืมเงินในวงเงินที่สูงขึ้นความเสี่ยงทางการเงินก็จะเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ก็จะเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วยไม่ใช่อัตราดอกเบี้ยเดิม
- เมื่อกิจการมีการกั้ยืมเงินมากขึ้น จะส่งผลให้อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงขึ้น และเมื่อโครงสร้างทางการเงินของกิจการมีหนี้สินมากกว่าส่วนของผู้ถือหุ้นความเสี่ยงทางการเงินย่อมสูงขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น ก็จะส่งผลให้ราคาตลาดของหุ้นสามัญลดลง ซึ่งอาจจะไม่ใช่ราคาเต็มเสมอไป

สรุป

- การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-Even-Point Analysis) หมายถึง จุดที่รายได้รวมจากการขายสินค้าหรือบริการของธุรกิจเท่ากับ ต้นทุนรวมพอดี
- รายได้ต่อหุ้น (Earning Per Share: EPS) เป็นวิธีการวิเคราะห์ เพื่อการตัดสินใจทางเลือกในการจัดหาเงินทุนที่จะทำให้เกิด ผลตอบแทนของกิจการสูงที่สุด

คุณธรรม จริยธรรม ประจำสัปดาห์

การเข้าแถว การรอ สะท้อนวินัยคน
วินัยคนสะท้อนวินัยชาติ

การบ้านท้ายบทที่ 4

ทำข้อ 1-5

